

**EXIMI-//VM PLANEQVE DIVI-//NVM OPVS
INCOMPARABILIS// Theologi Dionysij, professione
Car//thusiani, in quo opere contine[n]tur// quinque
humanae uitae specu//la**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1540

De peccato in communi & quanta per peccata incurrimus spiritualia
detrimenta siue damna. Cap. II.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55481](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55481)

uerferis. Infelices quippe filij Adam omissis ueris & salutaribus studijs, caduca potius & transitoria quarunt. Sed tu charissime ruminans in corde uilitatem tuam & miseriam, secundum exteriorem hominem sectare humilitatem, tuge superbiam, sciens quod superbia est signum, quo diabolus distinguit suos ab alijs. Vnde de Iob: Ipse est rex super omnes filios superbiæ. Vnde Greg. Evidentissimum signum reproborum superbia, electorum humilitas. Quod si quis habeat, cognoscitur sub quo rege sit uel milite, scilicet utrum sub rege Christo an diabolo. Isidorus: Anima superbi adeo derelinquitur, & fit dæmonij habitaculum Ecclesiasticus: Odibilis deo & hominibus supbia, ut patet, quia superbia luciferum de cælo eiecit, Adam de paradiso depulit, Pharaonem & exercitum eius submersit, Saul de regno eiecit, Nabuchodonosor in bestiam transmutauit. Propter superbiam Antiochus male mortuus est, Herodes ab angelo percussus.

Eccl. 10.

De peccato in communi & quanta per peccata incurrimus spiritualia detrimenta siue damna.

CAP. II.

QVI facit peccatum à diabolo est, qui peccat ab initio. Scribitur enim in prima canonica Ioannis. peccatum est onus graue, quod cælum non sustinet, nec terra ultimo sustinebit, sed detrudet in infernum cum autore suo. Et sciendum secundum August. quod peccatum est omne dictum factum uel concupitum contra legem dei. Debet autem quilibet bonus Christianus q saluari desiderat summo studio & summa diligentia, omne peccatum uitare, & hoc precipitum.

Cap. 3.

Peccati defectum secun- dum Augu-

pue propter tria Primo, quia deo summe displicet, se-
 cundo quia dæmonibus ualde placet, tertio homini
 summe nocet. Dixi tibi primo, o in felix peccator, qd
 debes summa diligentia uitare omne peccatum, quia
 deo creatori tuo summe displicet. Ad hoc sciendum,
 debes cogitare quid deus fecerit propter odium pec-
 cati. Ipse enim propter peccatum fere semel dissipauit
 omnia opera sua, scilicet, totum mūdum per dilu-
 uium. Alij autem reges & potētes in præiudicium ini-
 micorum suorum depopulantur terras eorum, deus
 aut dissipauit terrā ppriā, quia peccatum intraerat
 terram suam. Item secundo deus non solum odio ha-
 bet peccatum ipsum, sed etiam quicquid peccatū tan-
 git. Alij namque homines propter uinum corruptum
 non proijciunt in mare uasa aurea uel argētea, sed ser-
 uant uasa & uinum effundunt, deus autem non solum
 peccatum sed etiam uasa peccati, scilicet creaturas ra-
 tionales, id est, animas ad imaginem suam factas, &
 suo precioso sanguine redemptas, in odium peccati
 proijcit in oceano infernali. Quia ut dicitur Sapien-
 tiæ decimoquarto: Odio sunt deo impius & impietas
 eius. Vnde deus non habet tam bonum amicum nec in
 cælo, nec in terra, quem non haberet odio usq; ad mor-
 tem, si inueniret in eo uel unum peccatū mortale. Vn-
 de Petrus, licet uidentius amaret Christum quam ce-
 teri Apostoli, tamen Christus eum condemnasset, si de-
 celsisset in peccato trinae negatiōis. Tertio quātū de-
 odiat peccatū ostenditur per hoc, quod propter pecca-
 ta mūdi suum innocentem unigenitum interfecit. Vn-
 de dicit: Propter scel^o populi mei percussit eū. Et ipsemet
 dei filius ut peccatū interficeret et occideret, tradidit
 in morte animā suā, ut dicit similiter Isaig. 53. Nullus
 autem

Genes. 7

Sapient. 14

Matth. 53

aſit inuenit qui tantū odit inimicū ſuū, q̄ in eius odiū
 uellet interficere unigenitū propriū uel etiā ſemetip̄m
 Quarto per hoc oſtendit, quia deus perſecut⁹ eſt pecca
 tū ab initio in t̄m, quod ꝑiecit ip̄m de celo. Et uidens
 quod remanſerat in terra ſcilicet in mundo, ipſe in
 ꝑpria perſona deſcendit in mundū, ut de ipſo fugaret
 peccatū, & tandē in die iudicij ꝑiiciet & claudet ipſum
 in infernū Vnde Micheas. Proiiciet in profundū ma
 ris omnia peccata ueſtra. Quinto, quā ſumme deus
 odiat peccatum patet per hāc ſimilitudinem, quia bo
 na mater uideretur multū odire illud, propter quod
 puerum ſuum ꝑiiceret in clibanum ardentem, nec
 unquam eum inde extraheret: Sic deus propter odi
 um peccati filios ſuos, quos tantum dilexit quod ꝑ
 illis mori uoluit, in ignē inextinguibilem ꝑiiciet, ſi
 inuenerit in eis peccatum mortale, Sic ergo o pecca
 trix anima legiſti, quantum deus odio habeat pecca
 tum. Tu igitur ſi ei ꝑlacere cupis, oportet te ſumme ui
 tare illud, ita ut timor locum habeat in te. Mulier e
 nim eſſet multum infidelis, quæ illum cubaret in le
 ſto ſuo, quem uir ſuus odit, & per quem multa ma
 la uiro ſuo euenerunt: Sic certe peccatū eſt, quod ſum
 me odit Chriſtus animarum ſponſus & per quod mul
 ta mala ſibi acciderunt, & tandem ipſa mors: Mortu
 ſus enim eſt propter delicta noſtra ſecundum Apoſto
 lum. Et ideo eſt ualde infidelis erga Chriſtum, qui re
 cipit peccatum in corde ſuo. Propterea chariſſime iu
 ſta admonitionē ſapiētis, ab omni delicto mūda cor
 tuū. Dixi ſecūdo, q̄d debes ſumma diligētia uitare oē
 peccatū maxime mortale q̄a ſumme diabolo placet, &
 ualde letificat. Et hoc pot eſt ꝑbati triplici ſigno. Pri
 mi eſt, q̄a in nullo alio delectat. Nā nō uult aliud bal
 neū. Non querit aurum uel argētum. Nam Genſ. 1.

Mich. ult.

Eccl. 3. 2.

O i. h. di

Iob. 8

Iob. 30

i. Petri. 5

Iob. 40

dicatur in persona eius. Da mihi animas, cætera tolle tibi. Vnde Gregorius. Nihil se fecisse æstimat, cū animas non fauciat. Sicut enim auis rapax amat cor prede sic diabolus cor hominis. Secundum signum, quod diabolus summe amat peccatum patet ex assidua eius tentatione, & quia in procurando peccatum nunquā fatigatur. Nam sex milia annorum sunt & amplius, quod nihil aliud fecit quam procurare peccata. Ideo quando dominus interrogauit eum dicens: Vnde uenis, respondit, Circuiui terram & perambulauit eam. Tantum est occupatus in negotio peccatorum, quod non licet ei somnum capere. Iuxta illud Iob. Qui me comedunt, non dormiunt. Tertium signum, quod peccatum summe diabolū lætificat est, quia nunquam potuit uel poterit satiari pro peccatis. Nā infinita milia hominum peccatorum iam deuorauit, & tamen adhuc famelicus est: & sicut leo circuit quærens quē deuoret. Et non solum famelicus est, sed sitibundus. Iob sexagesimo. Absorbebit fluuium & non mirabitur, & habet fiduciā quod influat Iordanis in os eius, id est, in infernum. Fluuius quem absorbet diabolus non miratur, sunt peccatores cum impetu currentes in os eius. Iordanis uero, qui interpretatur humilis descensus, sunt iusti quieti & pacifici, quos diabolus summe desiderat absorbere. Exemplum habetur in Vitis patrū de capitulo dæmonum, & singulis dæmonibus, de peccatis & malis quæ procurauerunt reddētibz rationem. Et de illo diabolo qui specialiter fuit laudatus & honoratus à principe eorum & in cathedra collocatus, quia fecerat fornicari unum monachum, quem in quadraginta annis uix traxerat ad peccatum. O ergo peccatrix anima plora amare, eo quod totiens lætificasti in te inimico; tuos, scilicet dæmo-

nestotiens certe quotiens peccasti mortaliter. Et de
 cetero per puram confessionem & dignā pœnitentiã
 fac gaudere super te deũ tuũ & angelos eius, Scriptum
 est enim. Gaudiũ est Angelis dei super uno peccatore
 pœnitentiã agente. Dixi tertio, o peccator, quod toto
 studio tuo debes vitare omne peccatũ, quia tibi sum-
 me nocet. Nam primo propter peccatum mortale se-
 paramur ab amore dei & efficimur eius inimici. lux
 ta illud. *Isaiæ.* Iniquitates nostræ diuiserũt inter nos
 & deũ, & peccata nostra prohibuerunt faciẽ eius à no-
 bis. Vnde non est aliquis sanctus ita magnus in celo,
 quantũcũq; sit amicus dei, si posset & peccaret mor-
 taliter, quin statim amicitia dissolueretur. Aug. Qui
 peccat in amicum uerissimũ & fidelissimũ dicitur ui-
 tuperabilis, qui uero peccat in deum omnipotentissi-
 mũ & piissimũ, quomodo nõ erit abominabilis? Secun-
 do per peccatum obligatur peccator & adiudicatur
 patibulo inferni. Vnde secundum institutionẽ diuinẽ
 legis, à qua non multũ discrepat lex humana, omnes
 regalis decreti trãsgressores uel maiestatis regiæ con-
 temptores, id est, omnes peccatores merentur interi-
 re suspendio, secundum quod significatur secundo Es-
 dræ, in decreto Darij ubi sic dicitur: Denuncietur, ut
 quicũq; transgressi fuerint aliquid ex his quæ scri-
 pra sunt quantũ ad peccatũ commissiõis, aut spreue-
 rint quantũ ad peccatũ omissiõis, accipiat lignũ
 de suis proprijs, quia de horto propriæ conscientiæ,
 ibi enim crescit lignum quo peccator suspenditur, &
 suspendatur, bona quoq; sua regi ascribant. Simi liter
 enim cedit ad gloriam regis cœlestis pœna reprobo-
 rum, sicut gloria bonorum. Ecce charissime quid lex
 humana corporaliter facit, hoc spiritualiter lex diui-
 na. Simile fere legitur *Hester. .7.* Dixit rex: Suspendi-

Luc. 19

Isaiæ. 19

Augustinus.

2. Esd. 17

SPECVLVM

re Aman in patibulo. Aman interpretatur iniquus & per hunc peccator intelligitur, quem rex caelestis iubebit suspendi in patibulo inferni, si eum in peccato mortali inuenerit. Tertio peccatum spoliat hominē omni bono gratiæ in presenti & gloriæ in futuro, prouerbiorum, 14 Miseros facit populos peccatum. Est enim peccator pauper quia nihil habet, immo per peccatū mortale seipsum amisit, & in seruitutem diaboli transiit. Pauperior, quia nihil potest lucrari, eo quod opera meritoria deo grata in tali statu facere non potest. Sed pauperimus, quia nihil potest ei dari. Nam bona facta non prosunt ei pro ipso ad salutem, quia nō uiuit nisi quo ad corpus. Vnde dicit Boethius quarto libr. de conso. Homo prauus non est homo, nisi sicut homo mortuus. Quarto per peccatum separamur à lumine deiformi et excecatur atq; obtenebramur. Vnde Sophonias. Ambulabunt ut cæci, quia domino peccauerunt. Et in psalmo: Nescierunt neque intellexerunt, in tenebris ambulant. Vnde Hieronymus: Deprimatur plane anima per peccatum interius, ne ualeat respicere superius. Quinto peccatum est sicut putredo in pomo. Sicut enim putredo aufert pomum ualorem, decorem, colorem, odorem, & saporem: sic peccatum mortale aufert animæ decorem uite, odorem famæ, ualorem gratiæ, colorem formæ, & saporem gloriæ. Vnde putredo est omne peccatum. Nam de eo dicitur in Isaia. Qui facit illud, luto uilior est uita eius. Et Augustinus. Tolerabilius canis putridus foetet hominibus, quam anima peccatrix deo. Idem in quodam sermone de eodem sic ait: Per quæ uerba quendam lubricum a peccato retraxit. Quid prodest plena arca, si inanis est conscientia? Bona uis habere, & bonus esse non uis. Non uides erubescere te debere

Boethi.

Sopho. 2.

Isaia. 15.

a bonis tuis, si domus tua plena est bonis, & te habet
 ma'um. Quid enim est quod uelis malum habere? Dic
 mihi. Nihil omnino. Non uxorem, non filium, non
 seruum, non uillam, non tunicam, postremo non cali-
 gam, & tamen uis habere malam uitam. Rogo te, præ-
 pone uitam tuam caligæ tuæ. Omnia quæ circumia-
 cent oculis tuis elegantia & pulchra, tibi cara sunt,
 & tu ipse tibi uilis & fœdus es. Si possent tibi respon-
 dere bona tua quibus plena est domus tua, nonne tibi
 clamarent: Sicut tu nos bona uis habere: sic nos
 & uolumus habere bonum dominum. Tacita uoce
 interpellant dominum deum tuum contra te. Ecce
 tanta bona dedisti huic, & ipse malus est. Quid enim
 potest ei quod habet, quæcumque omnia dedit non ha-
 bet. Hæc Augustinus. Sexto ex peccato nascitur be-
 filialitas carnis Vnde Boethi⁹: Homo bonus probitate
 deserta in beluam conuertitur. Et philosophus septi-
 Ethicorum, quod talis peior est quam bestia. Et ideo
 Petrus & Iudas Apostoli, peccatores comparant mu-
 tis pecoribus. Et Dauid concordat eisdem dicens:
 Homo cum in honore, id est gratia gratum faciēte, es-
 set non intellexit, comparatus est iumentis insipienti-
 bus. Septimo & ultimo ex peccato nascitur diabo-
 li seruilis filialitas. Primæ Ioannis 3. Qui facit pecca-
 tum à diabolo est. Gregorius secundo moralium dicit
 Diabolus mentes peccatorum quos tentat, & ad con-
 sensum & operationē perducit, ingreditur, ibique mo-
 ratur. Pro his omib⁹, o infelix peccator, miserere ani-
 mæ tuæ, & noli inducere super eam hæc quæ legisti tā-
 ta mala, scilicet offensam dei, letitiā inimici, & dānū, p-
 priū. Agnosce hō, quæ nobilis est anima tua, & quæ grauiā
 fuerūt eius uulnera, pro quibus necesse fuit Christum
 dominum uulnerari. Si non essent hæc ad mortem
 sem

4. de consen.

SPECVLVM

sempiternam, nunquam pro eorum remedio dei filius moreretur. Noli ergo uilipendere animæ tuæ passionem, cui a tanta maiestate tantam uides exhiberi cō passionem. Fudit ipse lachrymas pro te, laua & tu per singulas noctes lectum tuum cordis compunctione, & lachrymarum assiduitate. Fudit ipse sanguinē suum, funde & tu tuum quotidiana corporis afflictione. Noli attendere, quid caro uelit, sed quid spiritus poscit. Nam ut dicit Gregorius: Vnde caro ad tempus suauiter uiuit, inde spiritus in æternum cruciatur. Et quod plus caro punitur in hac uita, tanto plus anima gaudebit in futura uita. Aug. Voluntarie nunc pro Christo postponamus quandoq; dimittenda, ne qd absit pro transitorijs amittamus æterna. Si enim tibi diceretur sis toto hoc mense diues & potens & fac quicquid uelis, utere carnis uoluptatibus sicut placet, ea tamē cōditione ut postea tibi oculi eruantur, omne solatium tollatur, toto tempore uitæ tuæ in fame & siti, in omni cruciatu uiuas & miseria, nunqd tale bonū hoc tēpore susciperes? Et quidem tota uita hæc nec mensis est, nec unius diei uel horæ spacium, ad illius infelicitatis æternæ inferni cōparationem, cui neq; finis est, neq; pœnæ similis inuenitur. Hæc Augustinus.

De pœnitentia cito faci-
enda.

CAP. III.

QVI nō accipit crucem suam & sequitur me, non est me dignus, inquit saluator Matthæi decimo. Per hanc crucem pœnitentia designatur, quā de necessitate quilibet peccator debet suscipere & pœnitentia scrua